

Uppmaning till alla katoliker i Stockholms katolska stift och andra människor av god vilja med anledning av valet till Europaparlamentet den 9 juni 2024

Mot bakgrund av Jesu egna ord *“Saliga de som håller fred, de ska kallas Guds söner.”* (Matt 5:9) ser Katolska kyrkan positivt på alla uppriktiga försök till fredligt samarbete mellan olika länder och folk. Efter ett 1900-tal med två oerhört blodiga krig i Europa var därför det Europasamarbete som ledde fram till Europeiska unionen idag mycket välkommet. Samarbetets begynnelse var inspirerat av den katolska socialläran och dess principer om subsidiaritet, solidaritet, det gemensamma goda och den mänskliga personens värdighet. Det är inte förvånande att några av Europaprojektets pionjärer var katolska politiker som Robert Schuman och Konrad Adenauer.

Europeiska unionen av idag är komplex och formerna såväl som innehållet i samarbetet kan och bör granskas kritiskt, som alla andra politiska institutioner. Även bland katoliker, vilkas samveten upplysts av samma tro, kan det finnas skilda åsikter om hur samarbetet bäst bör bedrivas. Dock har vi alla en gemensam kallelse att försöka bidra och förbättra med de verktyg som demokratin erbjuder och på den grund som utgörs av Europasamarbetets idé, något som de katolska, europeiska biskoparna också tydligt betonar i ett särskilt uttalande inför valet. Liksom i val på nationell, regional och lokal nivå, uppmuntrar Kyrkan lekfolket att engagera sig i det stundande Europaparlamentsvalet och söka påverka dess inriktning genom att rösta.

I sin undervisning för att hjälpa de troende att forma sina samveten skiljer katolsk sociallära mellan absoluta värden och värden för praktisk visdom. Till det senare räknas frågor som olika kristna med gott samvete, lika hängivna sin tro, kan ha skilda åsikter om. Här finns det mesta som dagsaktuell politik, på alla nivåer, handlar om: skattesatser, migrationspolitik, jordbruksstöd och så vidare. Vi påminns dock om vad som behöver beaktas i avvägningar, oavsett vilka sakliga ståndpunkter vi slutligen landar i, av den katolska sociallärans principer om solidaritet, subsidiaritet och strävan efter det gemensamma goda som något som avser omsorgen om både varje persons växt i alla väsentliga avseenden, inte bara materiellt utan också t ex andligt och kulturellt, och allas möjligheter till denna växt.

Men gränsen för vilka konkreta ståndpunkter som är moraliskt försvarbara sätts av de absoluta värdena, som måste vara uppfyllda för att mänsklig växt överhuvudtaget ska vara möjlig och för att det alls ska kunna finnas en praktisk visdom att använda. Ett grundläggande, absolut värde är varje människas rätt till liv från befruktningen till den naturliga döden, det som i socialläran kallas personalitetsprincipen eller principen om den mänskliga personens värdighet.

I encyklikan *“Evangelium vitae”* från 1995 utvecklas denna princip av den Helige Johannes Paulus II: Den okränkbara värdigheten hos varje mänsklig person, oaktat hur många av de mänskliga förmågorna som är aktualiserade, kommer av att varje människa från första början är skapad till Guds avbild, och att Guds Son genom sitt människoblivande har velat förena sig med varje människa. Något som senast bekräftades av Dikasteriet för trosläran genom deklarationen *“Dignitas infinita”* från april i år.

Rätten till liv också för de minsta och svagaste, dvs varje ofött barn, är idag otillräckligt skyddad i de flesta EU-länder. I denna situation ställde sig en majoritet i Europaparlamentet nyligen bakom en resolution som uppmanar medlemsländerna, som gemensamt fattar det avgörande beslutet, att inkludera vad som kallas för *“aborträtten”* i Europeiska unionens stadga om de mänskliga rättigheterna.

Någon sådan *“rätt”* existerar inte. Vare sig den naturliga lagen, som ger kunskap om vad som är objektivt gott oavsett kulturell eller religiös kontext, eller erkända internationella konventioner om mänskliga rättigheter ger något stöd för det. Därför avvisas tanken också av Kyrkan. Och

därför fördömdes resolutionen av den katolska, europeiska biskopskonferensen som påpekade att rätten till liv är den hörnsten på vilken alla andra mänskliga rättigheter vilar.

Alla barn, såväl födda som ofödda, har en särskild rätt till skydd och omsorg från sina föräldrar. En abort kränker den rätten. Katolska kyrkan lär därför att abort är en allvarlig synd, liksom det medvetna främjandet och underlättandet av sådana.

I Sverige är stödet för abort som ett möjligt val under alla omständigheter, flera månader in i en graviditet, enhälligt bland de nuvarande riksdagspartierna. Detta gör det svårt för katoliker och andra kristna att hitta partier och kandidater att med gott samvete rösta på i val. När sannolikheten är obefintlig för att ens röst skulle kunna bidra till en annan svensk lagstiftning, blir det inte realistiskt att begränsa sig till kandidater som delar den traditionella, kristna synen på abort. Men ett definitivt minimikrav för ett parti och en kandidat som en katolik med gott samvete kan rösta på, är att vederbörande inte har för avsikt att ytterligare uppmuntra, underlätta och möjliggöra aborter.

Det måste därför ses som en katolsk skyldighet att ta reda på olika partiers och kandidaters inställning i frågan om att inkludera "rätten till abort" i stadgan om de mänskliga rättigheterna eller andra konstitutionella dokument för den Europeiska unionen, eller genom andra slags krav på eller uppmaningar till medlemsländerna, *och att absolut inte lägga sin röst på något parti eller någon kandidat som kommer att medverka till att genom sådana åtgärder upphöja en kränkning av det mänskliga livets värdighet till grundprincip för EU-samarbetet och/eller något som unionen aktivt ska förmå medlemsländerna att göra.*

I händelse av att en enskild kandidat inte delar sitt partis uppfattning om att i och via EU främja en sådan människovärdeskränkning, är det möjligt att personrösta på en sådan kandidat efter att man som troende har försäkrat sig om att kandidaten i debatt och votering i parlamentet kommer att stå för denna linje, trots partiets politik och trots partigruppens möjliga disciplineringsåtgärder.

Om det då skulle visa sig att det inte är möjligt att rösta på något parti eller någon kandidat utifrån det samvete som förblir bundet av principen om den okränkbara värdigheten i varje människoliv, finns alternativet "blankröst", dvs en röst med en valsedel utan beteckning på parti eller kandidat. I Sverige klassificeras en sådan röst som ogiltig då den inte räknas in i underlaget för mandatfördelning mellan partier och kandidater. Men den visar den röstandes vilja att delta i valet och göra bruk av sin medborgerliga rätt och plikt att söka påverka politikens inriktning, samtidigt som den uttrycker insikten om att det inte finns något acceptabelt alternativ att rösta på utan att faktiskt begå en synd i meningen att den egna rösten blir möjliggörare av ytterligare kränkningar av principen om den mänskliga värdigheten.

Stockholm den 6 maj, 2024

För Rättvise- och fredskommissionen, Justitia et pax, i Stockholms katolska stift

p. Thomas Idergard SJ
Ordförande

Dr. Ludwig Gelot
Generalsekreterare